
Aika: 27.04.2020 klo 18:00 - 18:52

Paikka: Teams / Villa Junghans

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

§	Otsikko	Sivu
37	Kokouksen järjestäytyminen	3
38	Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)	4
39	Sote-uudistukseen liittyvä hankehakemuskokonaisuus Länsi-Uudellamaalla	5
40	Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinta	11
41	Muut asiat	16

Puheenjohtaja: Heikki Kurkela

Läsnä:	Kurkela Heikki Limnell Patrik Karlsson-Finne Anna Lena Selroos Agneta Tupamäki Binga Filppula Olavi Alanko Katarina Lehtinen Petri Stenberg Stefan Kanerva Elna-Annina Tikkanen Ulla Kalliomaa Pilvi	Puheenjohtaja (teams) Varapuheenjohtaja Jäsen (teams) Jäsen (teams) Jäsen (teams) Jäsen (teams) Jäsen (teams) Jäsen (teams) Kaupunginhallituksen edustaja (teams) Nuorisovaltuuston edustaja (teams) Sosiaali- ja terveysjohtaja (teams) Hallintopäällikkö (teams)
Poissa:	Louhija Jukka	Jäsen

Allekirjoitukset	Heikki Kurkela puheenjohtaja Hyväksytty sähköpostitse 28.4.2020	Pilvi Kalliomaa sihteeri
------------------	--	-----------------------------

Käsitellyt asiat	37 - 41
------------------	---------

Pöytäkirja tarkastettu

Allekirjoitukset	Binga Tupamäki Tarkastettu sähköpostitse 30.4.2020
------------------	--

Pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäville	Kauniaisten kaupungin kotisivuilla 04.05.2020
--	---

Todistaa	Mattias Karlsson ilmoitustaulun hoitaja
----------	--

Sosiaali- ja terveysvaliokunta	§ 37	27.04.2020
--------------------------------	------	------------

Kokouksen järjestäytyminen

SOTEV 27.04.2020 § 37

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

- toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- valitsee pöytäkirjantarkastajan.

Päätös:

Valiokunta

- totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
 - valitsi pöytäkirjantarkastajaksi Binga Tupamäen.
-

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 38

27.04.2020

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)

SOTEV 27.04.2020 § 38

Valiokunta, sen puheenjohtaja tai toimialajohtaja voivat kuntalain 92 §:n ja hallintosäännön 24 § 1 momentin mukaan ottaa käsiteltäväkseen alaisen viranhaltijan toimivaltaan siirrettyssä asiassa tehdyn päätöksen, jollei KH, sen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja ole ilmoittanut asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntalain mukaan valiokunnan käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta tai toimitusmenettelyä koskevia asioita, eikä yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita.

Valiokunnalle on kuntalain 92 §:n mukaisesti lähetetty viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja edellisen kokouksen jälkeen tehdyistä päätöksistä. Päätösluettelo on esityslistan **oheismateriaalina** luottamushenkilöiden Extrane-tissä. Puheenjohtajalle viranhaltijapäätökset on toimitettu sähköisesti hallintosäännön 25 §:n 3 momentin määräyksen mukaisesti.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Tämän varmistamiseksi valiokunnan jäsenten tulee ilmoittaa ennen kokousta sosiaali- ja terveysjohtajalle tai talouspäällikölle ne päätökset, joihin harkitsevat otto-oikeuden käyttämistä ja mielellään myös ne päätökset, joista muutoin toivovat lisätietoja kokouksessa.

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedokseen oheismateriaalista ilmenevät päätökset ja päättää olla käyttämättä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 39

27.04.2020

Sote-uudistukseen liittyvä hankehakemuskokonaisuus Länsi-Uudellamaalla

137/05.00/2020

SOTEV 27.04.2020 § 39

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveysjohtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Länsi-Uudenmaan sote -hanke on Espoon, Hangon, Inkoon, Karkkilan, Kauniaisten, Kirkkonummen, Lohjan, Raaseporin, Siuntion ja Vihdin yhdessä suunnittelema hanke. Hankkeeseen haetaan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoimia valtionavustuksia rakenneuudistus- ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -rahoituksista. Hankkeen hallinnoinnista vastaa Espoon kaupunki.

Hankkeen tavoitteena on jatkaa viime vuosina syventynyttä sote-yhteistyötä. Hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön uusia yhteisiä palveluratkaisuja ja varaudutaan sote-järjestämisen ja -organisaatioiden yhdistämiseen Länsi-Uudenmaan alueella.

Kunnat sitoutuvat hankkeessa yhteiseen sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen vuosina 2020-22. Taloudellisena vastuuna on rakenneuudistusavustuksista rahoitettavien projektien 20 prosentin omavastuu, jota on tarkoitus kerryttää pääsääntöisesti omana työnä. Kuntakohtaiset, suuntaa-antavat omavastuuosuudet on esitetty **liitteessä 1**.

Vaikka hankkeen yhtenä tavoitteena on varautua alueen yhteiseen sote-ratkaisuun, sitoutuminen ei kuitenkaan ole päätös yhteisen sote-alueen perustamisesta tai valmistelusta.

Hankesuunnitelmien linjaukset on hyväksytty Länsi-Uudenmaan kuntajohtajakokouksessa 9.3.2020. Alueen sote-johtajat ovat käsitelleet hankesuunnitelmia 6.3. ja 20.3.2020. Tarkennetut hankesuunnitelmat on tarkoitus hyväksyä sote-johtajakokouksessa 22.4.2020. Rahoitushakemukset tulee jättää huhtikuun loppuun mennessä ja kuntien päätökset sitoutumisesta hankkeeseen tulee tehdä toukokuun loppuun mennessä. Touko-kesäkuun aikana ministeriö voi edellyttää hankesuunnitelmien tarkentamista tai muokkaamista. Länsi-Uudenmaan päätökset muutoksista hakemuksiin tehdään kuntajohtaja- tai sote-johtajakokouksissa.

Valtionavustusten tausta

Suomen hallitus on jatkanut sote-uudistuksen valmistelua kohdentamalla edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-uudistuksen käyttämättä jääneet rahat. Määrärahaa jaetaan alueille valtionavustuksina voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuvaan vapaaehtoiseen alueelliseen yhteistyöhön ja yhteisen valmistelun tukemiseen enintään 120 miljoonaa euroa.

Valtionavustusta voidaan myöntää usean kunnan yhteiseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista tukevaan hankkeeseen, joka liittyy palveluiden järjestämistehtävän ja tuottamisen toimintamallien ja ohjauksen kehittämiseen ja yhtenäistämiseen, palveluverkkoa koskevaan selvitykseen ja suun-

nitelmaan, palveluketjujen ja -kokonaisuuksien määrittelyyn, palveluverkon ja palveluketjujen johtamisen kehittämiseen ja tiedolla johtamiseen, tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen yhtenäistämiseen tai muiden kustannushityksen hillintään liittyvien toimenpiteiden valmisteluun.

Samaan aikaan hallitus toteuttaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman. Ohjelmassa kehitetään sekä perustason sosiaalipalveluja että terveyspalveluja – niiden saatavuutta parannetaan ja palvelut yhteensovitetaan ihmisen tarpeita vastaavaksi. Ohjelma ja sen tavoitteet nivoutuvat yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen kansallisen ja alueellisen valmistelun kanssa. Ohjelma toimeenpannaan käytännössä maakunnan alueen yhteisissä hankekokonaisuuksissa, joiden toteuttamista tuetaan valtionavustuksilla vuosina 2020-2022. Hankkeissa on tarkoitus hyödyntää olemassa olevia toimivia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä. Tässä haussa on jaossa enintään 70 milj euroa.

Hankkeiden hakuaikaa on koronan vuoksi myöhennetty huhtikuun 2020 loppuun asti. Hankkeeseen osallistuvien kuntien tulee tehdä päätös sitoutumisesta hankkeeseen. Kuntasitoumukset tulee tehdä toukokuun 2020 loppuun mennessä. Rahoituspäätökset ovat odotettavissa kesäkuussa 2020.

Uudenmaan erilliskorona- ja Uudellamaalla hankevalmistelua on tehty viidellä alueella. Samalla luodaan rakenteet, jotka mahdollistavat yhteisen oppimisen ja yhteisen kehittämisen valituissa teemoissa.

Länsi-Uusimaan sote -hankkeen yleisesittely

Länsi-Uudenmaan sote on Espoon, Hangon, Inkoon, Karkkilan, Kauniaisten, Kirkkonummen, Lohjan, Raaseporin, Siuntion ja Vihdin yhteinen hanke. Hankkeen tavoitteena on jatkaa viime vuosina syventynyttä sote-yhteistyötä. Hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön uusia yhteisiä palveluratkaisuja ja varautua sote-järjestämisen ja -organisaatioiden yhdistymiseen.

Hankkeen tavoitteet ovat:

- Kehitetään yhdessä
 - Sote-palvelut ovat asukkaille ja asiakkaille nykyistä saavutettavammiksi ja yhtenäisemmiksi.
 - Painopiste ennaltaehkäisevissä, digitaalisissa ja kaikille yhteisissä palveluissa vahvistuu.
 - Paljon palveluja tarvitsevien asukkaiden haasteisiin vastataan vaikuttavammin.
 - Vaikuttavuuteen perustuva palveluiden kohdentaminen ja tuottavuuden kasvu hillitsevät kustannusten kasvua.
- Valmistaudutaan yhdistymiseen
 - Luodaan edellytykset turvalliselle ja hallitulle yhteisen sote-organisaation perustamiselle
 - Uusi, yhteinen palvelu- ja järjestämisstrategia tukee kustannusvaikuttavaa palvelujen järjestämistä.
 - Siirrytään yhdessä seuraavan sukupolven tieto- ja tietojärjestelmä-

ratkaisuihin.

Alueen kunnat ovat syventäneet sote-yhteistyötään viime vuosien aikana. Yhteistyölle on ollut tarvetta ja se on koettu hyödylliseksi. Tällä hetkellä kunnilla on useita yhteisiä palveluja tuotannossa ja suunnitteilla. Konkreettisten yhteistyöhankkeiden lisäksi Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisstrategiat ovat lähentyneet toisiaan eri osa-alueilla. Yhteistä näkemystä on muodostettu alueen sote-johdon yhteistyössä ja Uudenmaan tasoissa hankkeissa (LAPE, I&O ja Uusimaa2019).

Keväällä 2019 Länsi-Uudenmaan kunnat tukivat Uudenmaan yhteistä esitystä kuntalähtöisestä, viiden sote-alueen mallista. Syksyn 2019 aikana Länsi-Uudenmaan kuntien kunnan- ja kaupunginhallitusten kehotuksesta selvitettiin alueen yhteisen sote-ratkaisun lähtökohtia. Selvitystyö toimii pohjana tälle rahoitushakemukselle.

Hanke vastaa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa todettuihin kehittämissaasteisiin erityisesti rakenteellisten ratkaisujen osalta. Länsi-Uudenmaan alue on riittävän kantokykyinen vastaamaan väestökehityksen haasteisiin kaikkien kuntien alueilla. Lisäksi se mahdollistaa edustuksellisen väestöpohjansa vuoksi myös kansallisesti levitettävissä olevien ratkaisuiden kehittämisen.

Hanke on vaiheistettu siten, että toteutuksessa voidaan huomioida valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelun eteneminen ja alueen kuntien päätökset yhteistyön syventämiseen.

Osahankkeet, projektit ja laajuus

Länsi-Uudenmaan sote -hanke on yhtenäinen kokonaisuus, johon haetaan rahoitusta sekä Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmasta että rakenneuudistus-valtionavustuksista. Alueen kuntien näkökulmasta hankkeet ovat osa samaa yhteistyön syventämisen prosessia. Hankkeen johtaminen, hallinnointi ja viestintä on siten tarkoituksenmukaista toteuttaa yhteisesti koko hankkeelle.

Hankekokonaisuus on rakennettu siten, että *Sote-keskus* -hankkeessa kehitetään alueen sosiaali- ja terveydenhuollon perustason palveluja yhdessä ja asukas- ja asiakaslähtöisesti (**liite 2**). Tämä osuus rahoitetaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-ohjelmasta. *Järjestäminen ja organisaatio* -hankkeessa varaudutaan alueen yhteiseen sote-ratkaisuun suunnittelella yhteisen järjestämistoiminnan ja organisaation strategiaa, toimintamalleja ja prosesseja. *Digi ja ICT* -hanke tukee edellisiä hankkeita suunnittelella ja toteuttamalla niiden kytkeytyvät tietojärjestelmäratkaisut. *Hankehallinta* -hankkeessa koordinoidaan hankekokonaisuutta ja mahdollista yhdistymisprosessia sekä tuotetaan hankkeiden yhteiset tukipalvelut. Nämä hankkeet toteutetaan *Rakenneuudistus*- valtionavustuksen avulla (**liite 3**).

Osahankkeet, niiden tehtävät, projektit ja laajuus on esitetty seuraavassa taulukossa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 39

27.04.2020

	OSAHANKKEET	TEHTÄVÄ	PROJEKTIT	
Tulevaisuuden sotekeskus	1. Sote-keskus	Asukaslähtöisen, saavutettavan ja vaikuttavan Länsi-Uudenmaan sote-palvelukonseptin suunnittelu ja toimeenpano.	Sote-keskus-konsepti • "Ensi vaiheen palvelut" • Lapset, nuoret, perheet • Työikäiset • Ikääntyneet Horisontaaliset projektit • Ruotsinkieliset palvelut • Erikoissairaanhoidon rajapinta • Kuntarajapinta	4,7 M€
	2. Järjestäminen ja organisaatio	Valmistautuminen yhteisen sote-organisaation toiminnan käynnistämiseen.	• Järjestäminen, strategia, ohjaus • Tietojohdamisen ratkaisut • Johtamisen, hallinnon ja tukipalvelujen ratkaisut • <i>Esh:n järjestämisen, ohjauksen ja yhteistyön kehittäminen (Uudenmaan yhteistyöhanke)</i>	2,7 M€ 0,6 M€
Rakennerahoitus	3. Digi ja ICT	Digi- ja ICT-ratkaisujen suunnittelu ja toteutus Sote-keskus- ja Järjestäminen ja organisaatio –hankkeille.	• APTJ-ratkaisun valmistelu • Sote-keskuksen uudet digiratkaisut • Hallinnon järjestelmät ja ICT-infran ratkaisut	7,6 M€
	4. Hankehallinta	Hankekokonaisuuden koordinointi ja yhteinen hankehallinto.	• Siirtymäsuunnittelu • Osallisuus, viestintä ja markkinointi • Projektihallinto ja fasilitteetit	2,1 M€

Omapastuuosuus 2.-4. –osahankkeissa 20 %, yhteensä 2,4 milj. euroa.

Hankekokonaisuuteen kuuluvan Sote-keskus-hankkeen toiminnallisen muutoksen rahoitus haetaan Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman valtionavustuksista. Hankkeeseen haetaan yhteensä n. 4,7, milj euron rahoitusta, johon ei sisälly omapastuuosuutta. Tässä hankkeessa keskitytään toimeenpanemaan ja levittämään jo käynnissä olevia palveluinnovaatioita ja toiminnallisia uudistuksia. Sen lisäksi rakennetaan ja samalla pilotoidaan/toteutetaan kuntien yhteistä tulevaisuuden sote-keskus konseptia. Hakemuksen mukaan sote-keskus määritellään tässä laajasti kattamaan käytännössä kaiken nykyisen kuntien tuottamis- ja järjestämisvastuulla olevan sote-toiminnan, erikoissairaanhoidon (HUS) lukuun ottamatta. Tämä on siis merkittävästi laajempi kokonaisuus kuin edellisen hallituksen aikana kehitetty sote-keskus konsepti.

Hankesuunnitelmalla on valmisteltu kuntien yhteistyönä, mutta koronaviruksen aiheuttama tilanne on vaikeuttanut yhteisten valmistelutyöpajojen pitämistä. Länsi-Uudenmaan sote-johtajista koostuva ohjausryhmä käsittelee oheismateriaalina olevan hakemuksen kokouksessaan 22.4.2020.

STM:n ohjeiden mukaan tulevaisuuden sotekeskukselle on asetettu tavoitteet viiden otsikon alle:

- 1) Saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus
- 2) Ennaltaehkäisy ja ennakointi
- 3) Laatu ja vaikuttavuus
- 4) Monialaisuus ja yhteen toimivuus
- 5) Kustannusten nousun hillintä

Hankkeen toimenpiteet on suunniteltu toteuttamaan lähtökohtaisesti kaikkia em. tavoitteita. Tarkemmat projektisuunnitelmat ja hankeorganisaatio rakennetaan kesän 2020 aikana yhdessä kuntien ammattilaisten kanssa.

Vaiheistus

Länsi-Uudenmaan sote -hanke on vaiheistettu kokonaisuutena siten, että hankkeen toteuttamisessa voidaan huomioida valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelun eteneminen ja alueen kuntien päätökset yhteistyön syventämiseen.

Hanke toteutetaan siten, että hankkeessa tehty työ hyödyttää alueen kuntia ja erityisesti kuntien asukkaita tulevista hallinnollisista ratkaisuksista riippumatta. Hankesuunnitelmassa varaudutaan toteuttamaan Länsi-Uudenmaan sote-järjestämisvastuun siirto yhdelle toimijalle ja organisaatioon vuoden 2023 alusta uuden lainsäädännön perusteella (itsehallintoalue) tai kuntapohjaisesti (vastuukunta tai kuntayhtymä). Koska kummastakaan edellä mainitusta etenemisvaihtoehdosta ei ole kuntien linjauksia eikä voimassa olevaa lainsäädäntöä tai hallituksen esityksiä, on hanke vaiheistettu siten, että päätöksenteon eteneminen alueen kunnissa tai valtakunnallisesti pystytään ottamaan huomioon toteutuksessa.

Hanke on jaettu kolmeen vaiheeseen, joista kunkin vaiheen aloitusta edeltää tarkastuspiste.

Vaihe 1: Kuntien päätös käynnistää yhteinen hanke ja hakea siihen rahoitusta sekä myönteisen valtionavustuspäätöksen saaminen käynnistää ensimmäisen vaiheen. Vaiheessa toteutetaan sote-ratkaisua esivalmistelemaa työtä ja kehitetään yhdessä arjen asiakaspalvelua tavalla joka ei ole organisaatioriippuvaista.

Vaihe 2: Hallituksen esitys sote-uudistukseen liittyviksi laeiksi käynnistää lähtökohtaisesti toisen vaiheen, mikäli alueen kunnat sitoutuvat valmistelemaan hallituksen esitysten mukaista ratkaisua. Mikäli hallituksen esitys viivästyy merkittävästi, Länsi-Uudenmaan kunnat voivat jatkaa valmistelua toiseen vaiheeseen päättämällä käynnistää kuntapohjaisen (vastuukunta tai kuntayhtymä) sote-ratkaisun valmistelun.

Vaihe 3: Em. lakien hyväksyminen (tai kuntien päätös perustaa yhteinen sote-alue) käynnistää kolmannen vaiheen eli toimeenpanon.

Rajaukset ja riippuvuudet

Hanke toimii laajasti Länsi-Uudenmaan kuntien sote-yhteistyön alustana. Mahdollinen valtion myöhemmin myöntämä lisärahoitus alueelliseen sote-kehittämiseen tullaan organisoimaan osaksi hankekokonaisuutta.

Länsi-Uudenmaan yhteisen sote-organisaation perustamisesta ei ole vielä kuntien päätöksiä (kuntayhtymä- tai vastuukuntaratkaisu) eikä hyväksyttyä lainsäädäntöä tai hallituksen esityksiä (itsehallintoalue tms.). Hankesuunnitelman perustana onkin alueen kuntien sitoutuminen yhteistyön syventämiseen ja valtion tuki vapaaehtoiseen kehitystyöhön.

Hankesuunnitelman täysimääräinen toteutuminen seuraavissa vaiheissa tulee edellyttämään kunnilta ja valtiolta päätöksiä. Tämän vuoksi etenemisen laajuutta tullaan arvioimaan vaiheittain.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 39

27.04.2020

Hankkeessa hyödynnetään alueella tehtyä ja käynnissä olevaa sekä aiemmassa valmistelussa (Uusimaa2019) tehtyä kehittämistyötä liittyen mm. palvelulupaukseen, tiedolla johtamiseen sekä tuottajien ohjaukseen.

Hankkeen organisoituminen

Hankekokonaisuus on Länsi-Uudenmaan kuntien yhteinen. Sitä johtaa kunnanjohtajista muodostuva johtoryhmä. Johtoryhmän alaisuudessa toimii ohjausryhmä, jonka jäsenenä on alueen kuntien sote-johtajat.

Hankekokonaisuus integroidaan osaksi alueen kuntien sote-organisaatioiden johtamista ja kehittämistä. Operatiivista projektityötä varten perustetaan projektiorganisaatio, joka sijoittuu hallinnollisesti Espoon kaupungin organisaatioon. Projektin työntekijöiksi valitaan lähtökohtaisesti alueen organisaatioiden työntekijöitä.

Sote-keskus-hankkeen hankeryhmä toimii Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-ohjelman hankeoppaassa määritetyn mukaisena hankkeen ohjausryhmänä. Ryhmään kutsutaan rahoitusehtojen mukaisesti kattava edustus perustason sosiaali- ja terveydenhuollosta, perusterveydenhuollon yksiköistä sekä sosiaalialan osaamiskeskuksista ja alueella toimivista kolmannen sektorin toimijoista.

Liite 1: Länsi-Uudenmaan sote -hanke, yleisesitys

Liite 2: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –avustus, hankesuunnitelma

Liite 3: Rakenneuudistusavustus, hankesuunnitelma

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta lausuu kaupunginhallitukselle, että Kauniaisten kaupungin on tarkoituksenmukaista sitoutua Länsi-Uudenmaan sote -hankkeen toteuttamiseen yhdessä Länsi-Uudenmaan kuntien kanssa ja valtuuttaa Espoon kaupunki vastaamaan hankkeen hallinnoinnista.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 40

27.04.2020

Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinta

138/02.08.00/2020

SOTEV 27.04.2020 § 40

Lisätiedot:
sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrberg, 0503523171
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Henkilövaihdosten vuoksi informaatiokatkos hankinnan etenemisestä on ollut ilmeinen, minkä vuoksi hankinta-asia tuodaan vasta nyt päätöksentekoon.

Tarjouspyyntö

Espoon kaupunki on pyytänyt 3.6.2019 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankintaan. Espoon kaupunki, Lohjan kaupunki, Kauniaisten kaupunki, sekä Perusturvakuntayhtymä Karviainen hankkivat mielenterveys- ja päihdeasumisen palveluja tukemaan kuntien omaa palveluntuotantoa. Espoon kaupunki kilpailuttaa hankinnan kaikkien Tilaaajien puolesta ja kukin Tilaaaja tekee hankinnan osalta oman päätöksen ja sopimuksen valittavien Palveluntuottajien kanssa.

Hankinta on jaettu neljään (4) osa-alueeseen. Tarjouksen voi tehdä yhdelle, tai useammalle osa-alueelle. Osa-alueiden sisäiset osatarjoukset eivät ole sallittuja.

Osa-alueelle 1. valitaan kolme (3) Palveluntuottajaa, osa-alueille 2. ja 3. valitaan kullekin kuusi (6) Palveluntuottajaa ja osa-alueelle 4. valitaan kaksi (2) Palveluntuottajaa.

Espoon kaupunki, Kauniaisten kaupunki, Perusturvakuntayhtymä Karviainen ja Lohjan kaupunki eivät sitoudu tiettyihin hankintamääriin sopimuskauden aikana.

Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva.

Hankintamenettely

Hankinta on toteutettu avoimena menettelynä.

Kysymyksessä on kansalliset kynnysarvot ylittävä liitteen E mukainen palveluhankinta, josta on julkaistu ilmoitus Hilma-tietokannassa 3.6.2019 ja TED- tietokannassa 4.6.2019.

Tarjouspyyntö julkaistiin Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportalissa 3.6.2019, jonne myös tarjoukset tuli jättää.

Valintaperuste

Valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisesti edullisimpana tarjouksena pidettiin tarjousta, joka on hankintayksikön kannalta hinta-laatusuhteeltaan paras.

Vertailu- ja arviointiperusteet

Tarjousten arviointi ja vertailu toteutetaan kolmessa vaiheessa:

- 1) tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
- 2) tarjousten vertailu
- 3) soveltuvuusvaatimusten täyttymisen arviointi

Tarjouksista valitaan kullekin tarjouspyynnön osa-alueelle kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on tilaajan kannalta hintalaatusuhteeltaan paras. Vertailuhintana on kunkin osa-alueen kokonaishinta.

Vertailupisteiden laskeminen:

Vertailupisteet lasketaan kullekin osa-alueelle erikseen.

Kokonaishinta:

Kullakin osa-alueella kokonaishinta, enintään 70 vertailupistettä. Kokonaishinnaltaan halvin tarjous saa lopulliseen vertailuun 70 vertailupistettä. Muiden tarjousten vertailupisteet lasketaan seuraavasti: Tarjouksen vertailupistemäärä = edullisimman tarjouksen kokonaishinta (X) jaetaan asianomaisen tarjouksen hinnalla (Y) ja kerrotaan 70 vertailupisteellä. Laskukaava: $X/Y * 70$ vertailupistettä.

Laatu:

Kullakin osa-alueella kokonaislaatu, enintään 30 vertailupistettä. Mikäli palveluntuottajalla on 18-30-vuotiaille suunnattu kuntoutumisohjelma, saa tarjoaja kymmenen (10) laatupistettä. Mikäli Palveluntuottajan tarjoamissa asunnoissa on kaikissa oma keittotila, saa tarjoaja kymmenen (10) laatupistettä. Mikäli palveluntuottaja sitoutuu korkeampaan henkilöstömitoitukseen kuin vähimmäisvaatimuksissa on edellytetty, saa tarjoaja kymmenen (10) laatupistettä.

Kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous on se, jonka yhteenlasketut vertailupisteet ovat osa-alueella suurimmat. Pisteiden mennessä tasan, se tarjoaja, jolla on korkeammat laatupisteet, valitaan palveluntuottajaksi. Pisteiden mennessä edelleen tasan, palveluntuottajan valinta tapahtuu arpomalla. Arvontatilanteessa kukin tarjoaja saa yhden arvan.

Hankintapäätöksestä ilmoitetaan kaikille tarjoajille näiden Tarjouspalvelu.fi-toimittajaportaaliin ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Palvelun tilaaminen sopimuskaudella

Tilaaja voi tilata palvelua tarpeensa mukaan tämän kilpailutuksen perusteella tehdyn sopimuksen mukaisin hinnoin ja sopimusehdoin. Tilaaja toimittaa palvelusta maksusitoumuksen, jonka mukaisesti Palveluntuottaja tuottaa palvelun Asiakkaalle. Tilauksiin liittyvistä asioista sovitaan tarkemmin sopimuksen teon yhteydessä.

Kysymykset, vastaukset ja tarjouspyyntöön tehdyt muutokset

Hankintaa koskevat tarkentavat kysymykset ja huomiot tuli esittää 25.6.2019 mennessä Tarjouspalvelu.fi -portaaliin. Kysymyksiä tuli yhteensä 15 kappaletta. Vastaukset julkaistiin Tarjouspalvelu.fi -portaaliin 28.6.2019.

Tarjouspyyntöä ei täsmennetty.

Tarjoukset

Määräaikaan 2.8.2019 klo 12.00 mennessä tarjouksen tekivät seuraavat tarjoajat:

Osa-alueeseen 1 Tuettu asuminen saapui 19 tarjousta. Tarjouksen jättivät: Kakspy Palvelut Oy, Sininauha Oy, Aspa Palvelut Oy, Luona Oy, Maison-koti Oy, Provesta Oy, VK Avo- ja tukipalvelut Oy, Eedi Asumispalvelut Oy, Attendo Oy, Attendo Larosette Oy, Nal Palvelut Oy, Sinivida Oy, Kattokodit Oy, Uudenmaan tukitupa Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, Betesdasäätiö, Mehiläinen Oy, Villa Future Oy, Nuorten Ystävät Oy.

Osa-alueeseen 2 Palveluasuminen saapui 11 tarjousta. Tarjouksen jättivät: Provesta Oy, Eedi Asumispalvelut Oy, Attendo Oy, Betesda-säätiö, Aspa Palvelut Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, Attendo Larosette, Mehiläinen Oy, Esperri Care Oy, Rehabia Perniö Oy, Villa Future Oy.

Osa-alueeseen 3 Tehostettu palveluasuminen mielenterveysasiakkaille saapui 10 tarjousta. Tarjouksen jättivät: Raaseporin Hoivakoti Oy, Betesda-säätiö, Attendo Oy, Kaislakoti Oy, Eedi asumispalvelut Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, Attendo Larosette Oy, Hoiva Mehiläinen Oy, Esperri Care Oy, Rehabia Perniö Oy.

Osa-alueeseen 4 Tehostettu palveluasuminen päihdeasiakkaille saapui 5 tarjousta. Tarjouksen jättivät: Raaseporin Hoivakoti Oy, Betesda-säätiö, Kaislakoti Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, Hoiva Mehiläinen Oy.

Tarjousten käsittely ja vertailu

Espoon Hankintakeskus on tarkistanut tarjoajien vakuutukset tarjouspyynnössä asetettujen edellytysten täyttämistä. Kaikki tarjoajat olivat antaneet asianmukaiset vakuutukset siitä, että asetetut edellytykset täyttyvät. Espoon Hankintakeskus on tarkistanut tarjousten vastaavuuden tarjouspyyntöön.

Kaikki tarjoukset vastasivat tarjouspyyntöä ja etenivät tarjousten vertailuun.

Espoon Hankintakeskus on vertaillut tarjoukset esitettyjen valintaperusteiden mukaisesti.

Osa-alue 1: Tuettu asuminen

Kakspy Palvelut Oy:n tarjous sai vertailussa parhaat vertailupisteet 100.

Vertailussa toiseksi tuli Sininauha Oy, jonka vertailupisteet olivat 90. Vertailussa kolmanneksi tuli Aspa Palvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 80,667. Näin ollen palveluntuottajiksi valitaan Kakspy Palvelut Oy, Sininauha Oy sekä Aspa Palvelut Oy, koska heidän tarjoukset olivat kokonaistaloudellisesti edullisimmat.

Osa-alue 2: Palveluasuminen

Provesta Oy:n tarjous sai vertailussa parhaat vertailupisteet 100. Vertailussa toiseksi tuli Eedi Asumispalvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 91,792. Vertailussa kolmanneksi tuli Attendo Oy, jonka vertailupisteet olivat 90,368. Vertailussa neljänneksi tuli Betesda-säätiö, jonka vertailupisteet olivat 88,564. Vertailussa viidenneksi tuli Aspa Palvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 87,218. Vertailussa kuudenneksi tuli Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 81,277. Näin ollen palveluntuottajiksi valitaan Provesta Oy, Eedi Asumispalvelut Oy, Attendo Oy, Betesda-säätiö, Aspa Palvelut Oy sekä Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, koska heidän tarjoukset olivat kokonaistaloudellisesti edullisimmat.

Osa-alue 3: Tehostettu palveluasuminen mielenterveysasiakkaille

Raaseporin Hoivakoti Oy:n tarjous sai vertailussa parhaat vertailupisteet 90. Vertailussa toiseksi tuli Betesda-säätiö, jonka vertailupisteet olivat 84,508. Vertailussa kolmanneksi tuli Attendo Oy, jonka vertailupisteet olivat 81,918. Vertailussa neljänneksi tuli Kaislakoti Oy, jonka vertailupisteet olivat 80,915. Vertailussa viidenneksi tuli Eedi Asumispalvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 80,791. Vertailussa kuudenneksi tuli Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, jonka vertailupisteet olivat 73,500. Näin ollen palveluntuottajiksi valitaan Raaseporin Hoivakoti Oy, Betesda-säätiö, Attendo Oy, Kaislakoti Oy, Eedi Asumispalvelut Oy sekä Mehiläinen Hoivapalvelut Oy, koska heidän tarjoukset olivat kokonaistaloudellisesti edullisimmat.

Osa-alue 4: tehostettu palveluasuminen päihdeasiakkaille

Raaseporin Hoivakoti Oy:n tarjous sai vertailussa parhaat vertailupisteet 90. Vertailussa toiseksi tuli Betesda-säätiö, jonka vertailupisteet olivat 84,508. Näin ollen palveluntuottajiksi valitaan Raaseporin Hoivakoti Oy ja Betesda-säätiö, koska heidän tarjoukset olivat kokonaistaloudellisesti edullisimmat.

Vertailutaulukko on päätöksen **liitteenä** (Ei julkinen, JulKL 7 § 2 mom.).

Espoon Hankintakeskus on tutkinut valituksi tulleiden yritysten osalta ajantasaiset todistukset ja selvitykset sen varmistamiseksi, ettei tarjoajia rasita pakollinen tai harkinnanvarainen poissulkemisperuste, ja että tarjoajat täyttävät asetetut soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajia ei rasita poissulkemisperuste ja ne täyttävät asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Valituksi tulleet palveluntuottajat ovat ilmoittaneet käyttävänsä palvelun tuottamiseen alihankkijoita seuraavasti: Attendo Oy: Aurinkoinen Kotipartio, Eedi Asumispalvelut Oy: Fazer Food Services Oy ja Espoon Diakoniasäätiö sr, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy: Mehiläinen Ateriaali Oy, Raaseporin Hoivakoti Oy: Clean-Kalle Ab Oy.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

§ 40

27.04.2020

Kaupungin hallintosääntön 19 §:n mukaan valiokunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä.

Liite: Tarjousten vertailutaulukko, mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinta (Ei julkinen, JulKL 7 § 2 mom.)

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta päättää selostusosassa mainituin perusteluin valita mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan palveluntuottajiksi:

- Osa-alue 1: Kakspy Palvelut Oy, Sininauha Oy, Aspa Palvelut Oy
- Osa-alue 2: Provesta Oy, Eedi Asumispalvelut Oy, Attendo Oy, Betesda-säätiö, ASPA Palvelut Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy
- Osa-alue 3: Raaseporin Hoivakoti Oy, Betesda-säätiö, Attendo Oy, Kaislakoti Oy, Eedi Asumispalvelut Oy, Mehiläinen Hoivapalvelut Oy
- Osa-alue 4: Raaseporin Hoivakoti Oy, Betesda-säätiö

Valiokunta päättää myös siirtää sosiaalipalvelupäällikkö Jaana Myhrbergille toimivallan allekirjoittaa hankintasopimukset.

Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva.

Hankinnan ennakoitu arvo laskennalliselle neljälle vuodelle on Kauniaisten osalta 1 000 000 euroa (alv 0 %).

Hankintasopimus ei synny tällä hankintapäätöksellä, vaan vasta myöhemmin tehtävän kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Hankintapäätös voidaan panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Päätöksenteossa on sovellettu hankintalakia.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta	§ 41	27.04.2020
--------------------------------	------	------------

Muut asiat

SOTEV 27.04.2020 § 41

Valiokuntaa informoidaan seuraavista ajankohtaisista asioista kokouksessa:

- Korona-tilannekatsaus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedoksi selostusosassa mainittuja asioita koskevat selvitykset.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kauniaisten kaupungin kirjaamosta (katso yhteystiedot oikaisuvaatimusohjeen alla).

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Kuntalain 136 §:n (410/2015) mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 37, 38, 39, 41

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja lakiviittaukset:

Oikaisuvaatimusohje

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi kuntalain 134 §:n 1 mom. (410/2015) mukaan tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tai päättämisestä voidaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus vain jos perusteina ovat, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja yhteystiedot:

Sosiaali- ja terveysvaliokunta	Sähköposti:	kirjaamo@kauniainen.fi
Kauniaisten kaupunki	Puh.	09 50561
Kirjaamo	Faksi:	09 5056 535
Kauniaistentie 10	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–15.45
PL 52, 02701 KAUNIAINEN		

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava 1) päätös, johon haetaan oikaisua, 2) se, millaista oikaisua vaaditaan ja 3) millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitusosoitus

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Muun lain nojalla tehdyn oikaisuvaatimuksen tai valituksen osalta muutoksenhakuoikeus määräytyy sen lain mukaan.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Tuomioistuimet-talo	Puh.	029 56 42000
Kirjaamo	Faksi:	029 56 42079
Radanrakentajantie 5	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15
00520 HELSINKI		

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää
(katso erillinen muutoksenhakuohje kaava- ja rakennusjärjestysasioissa)

Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika päivää
(katso erillinen muutoksenhakuohje)

Muu valitusviranomainen (katso erillinen muutoksenhakuohje)

Markkinaoikeus pykälät: 40 Valitusaika 14 päivää

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite (esim. sähköpostiosoite), johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §).

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun (260 euroa 1.1.2019 alkaen (asetus 1383/2018)).